

ظریف در مصاحبه با پرس تی وی:
**ضرب الاجل مجلس ولتیماتوم
برای جهان نیست**

گروه دیپلماسی: محمدجواد ظریف، وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران تأکید کرد: «ایران تنها زمانی آماده مذاکره خواهد بود که تمام تحریم‌ها علیه کشور لغو شود». ظریف هم‌زمان با سفر رافائل کروسسی، مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی...

صفحه ۴

دوشنبه ۴ اسفند ۱۳۹۹ | ۱۰ رجب ۱۴۴۲ | ۲۲ فوریه ۲۰۲۱

ولادت امام محمد تقی (ع) را تبریک می‌گوییم

روزنامه

عباس آخوندی مطرح کرد

**از جاکندگی
نظام شهرسازی ایران**

گروه جامعه: جلال حسن‌خانی، کارشناس معماری و طراح داخلی است. او در مصاحبه‌ای با عباس آخوندی، وزیر سابق راه و شهرسازی سوالاتی را طرح کرده و آخوندی نیز در این باره نکاتی مطرح کرد. آنچه در ادامه آمده است...

صفحه ۹

سال هجدهم | شماره ۲۹۴۷ | ۱۲ صفحه | ۵۰۰۰ تومان

تترها

جامعه روحانیت، پدربزرگ نیستیم
دعوی پدر خوانده‌ها

صفحه ۲

تعلل بایدن در بازگشت به برجام
در گفت‌وگو با علی واعظ
**برای قضاوت در باره
سیاست برجامی بایدن
زود است**

صفحه ۴

رئیس آینده چند فاکتور می‌خواهد
پول، سیاست، صندلی
جنجال‌های ادامه‌دار هادی ساعی
**سیلی می‌زنم
پس هستم!**

صفحه ۱۱

**ایستادگی
علیه کودتاچیان**

صفحه ۸

درخواست مداخله از آمریکا
برای استقلال عراق
**انتشار ۲ سند تاریخی
از میرزای شیرازی**
سیدکمال حاج سیدجوادی

می‌دانیم سرزمین عراق در بحبوحه جنگ جهانی اول بخشی از امپراتوری عثمانی بود که متحد دولت آلمان نیز محسوب می‌شد. انگلستان برای جلوگیری از پیشرفت آلمان و متحدانش در سال ۱۹۱۴م، بصره را اشغال کرد. علمای نجف در آن روزگار فتوای جهاد صادر کردند و انجام شد تا اینکه دولت آلمان شکست خورد و انگلستان و فرانسه در قرارداد ۱۹۱۸م با یکدیگر بخش‌هایی از دولت عثمانی را تحت سلطه خود درآوردند و به این ترتیب در این سال عراق به صورت کامل به اشغال انگلستان درآمد. مرجع تقلید آن روزگار، آیت‌الله محمدکاظم یزدی بود که در سال ۱۲۹۷ش/۱۹۱۹م وفات یافت و آیت‌الله میرزا محمدتقی شیرازی، معروف به میرزای دوم، جانشین وی شد. محمدتقی شیرازی با صدور فتوای معروف به «فتوای جهادیه»، به صورت مستقیم علیه انگلیسی‌ها اعلان جهاد داد. در این فتوا آمده بود مطالبه حقوق بر عراقیان واجب است و آنان می‌توانند درخواست‌های خود را با رعایت آرامش و امنیت مطالبه کنند و اگر انگلیسی‌ها خودداری کردند، جایز است به قوه دفاعی متوسل شوند. به این ترتیب، گروهی از علما برای مبارزه مستقیم با قوای بریتانیا، همراه با عشایر و مردم عراق اقدام به جنگ‌های پراکنده‌ای کردند که به انقلاب ۱۹۲۰م مردم عراق معروف شده است. این اقدامات بعضا با شکست و دستگیری عراقی‌ها و کشته‌شدن سربازان انگلیسی مواجه شد.

عراقی‌ها امکانات نظامی اندکی داشتند؛ در اوایل فقط یک توپ در اختیارشان بود و بدهی بود که اگر پیروزی‌های موقتی هم به دست می‌آوردند، نمی‌توانستند قوای اشغالگر را شکست دهند. از سوی دیگر، انگلیسی‌ها به روش همیشگی خود با تطمیع برخی از عشایر، تصمیم به پرکاری یک همه‌پرسی نمایشی داشتند که نتیجه آن قرار بود به نفع بریتانیا تمام شود. میرزای دوم و یارانش متوجه این نیرنگ شدند و میرزا تصمیم گرفت با رئیس‌جمهور و سفیر آمریکا و نیز سازمان ملل متحد مکاتبه کند تا شاید بتواند بر این مشکل فائق آید. در اینجا متن نامه نخست‌میرزای شیرازی به سفیر آمریکا آورده می‌شود.
لازم به ذکر است که این نامه همراه با اسناد مربوط به انقلاب ۱۹۲۰م عراق، در موزه‌ای در نجف اشرف، در محل ساختمان موزه خان‌الشیلان، به نمایش گذاشته شده است. این موزه در سال ۱۹۷۷م افتتاح شد و اسناد مربوط به انقلاب و نقش علما و از جمله دو سند مکاتبه مرجع تقلید آن عصر در این موزه در معرض دید بازدیدکنندگان قرار دارد که راقم این سطور، این اسناد را از آن موزه عکس‌برداری کرده است. در بخش‌های دیگر آن، مردم‌شناسی و فولکلور مردم نجف شامل لباس‌ها، تزئینات و اسلحه‌ها به نمایش درآمده است.

ادامه در صفحه ۲

۲۲۶ نماینده مجلس خواستار خروج ایران از پروتکل الحاقی شدند **اولتیماتوم به کاخ سفید یا پاستور؟**

غلامرضا ظریفیان در گفت‌وگو با «شرق»:

**اگر جمهوریت نظام خدشه‌دار شود
نه اصولگرا خواهد ماند و نه اصلاح طلب**

- دولت به پشتوانه مردمی توجه نکرد
- راهی جز گفت‌وگو سازنده نداریم

صفحه ۲

یادداشت

فردای کودتای سوم اسفند

بدون تعجیل در پیمودن مسافت زمانی، حرکت به سوی تهران را آغاز کردند تا پیش از اینکه شفق سرخ صبحگاهی بر فراز دماوند نمایان شود، در تهران باشند و در مراکز که پیش‌تر تعیین کرده بودند، مستقر شوند. قزاق‌ها پس از چهار ساعت طی مسافت از کوره‌راه‌ها و بیابان‌هایی که امروز به خیابان و میدان تبدیل شده‌اند، به غربی‌ترین نقطه تهران رسیدند. راهیان دو ساعت پیش از سپیده سحر به تهران سلام گفتند. سال ۱۲۹۹ به روزهای پایانی آن نزدیک می‌شد و حدود سه سال از پایان اولین جنگ جهانی و شکست خردکننده آلمان، اتریش و عثمانی می‌گذشت؛ ولی پیامدهای فاجعه اقتصادی، سیاسی و انسانی اشغال ایران و قحطی بزرگ و اپیدمی بیماری‌های وبا و آنفلوآنزا و کشتار مردم هنوز گریبانگیر ایران و تمام خاورمیانه بود. کشورهای متخاصم این جنگ را به نام میهن‌پرستی و دفاع از حیثیت و اعتبار ولیعهد مقتول اتریش به راه انداخته بودند. اما تردیدی نبود که این جنگ امپریالیستی و برای تقسیم بازارهای جهان و سلطه سرمایه در تمام عالم بود. تنها آخرین نماینده چپ پارلمان فرانسه بر این واقعیت که این جنگ میهنی نیست و برای تقسیم بازارهاست، اصرار می‌کرد و صدایش حتی تا میز رئیس پارلمان کشور مهد آزادی هم نرسید و فرصت آخری و سخن خود را از تریبون مجلس پیدا نکرد که پارلمان مجبور ورود فرانسه به جنگ اول را صادر کرد. اکنون فقط این ایده مطرح بود؛ آنچه باید آزادانه گردش کند، سرمایه است حتی اگر لازم باشد آزادانه مردم قتل‌عام شوند. جنگ نه‌تنها آلمان و اتریش بلکه امپراتوری عثمانی را در که روزی به لحاظ گستره متصرفاتش، رقیب انگلستان بود، در چنگال متفقین گرفتار کرد. روسیه با وجود تلفات وسیع در جنگ اول، درگیر بحران‌های داخلی شده و این بار تنها نبرد ناپویان و فرماندهان رزمناو پوتیمکین نبود که آرتشتائیان آن را در شاهکار خود با این نام به تصویر کشید، اما با فریب، نیرنگ و سرکوب ناپویان خاتمه یافت. این بار شراره انقلاب تخت و بخت بزرگ‌ترین امپراتوری شرق اروپا را به لرزه انداخته بود. با پیروزی انقلاب اکتبر، رسماً روسیه شوروی پای خود را از جنگ تقسیم بازارهای جهانی پس کشید. در چنین شرایط بحرانی‌ای، شاهزادگان فرانسوی و انگلیسی سانس-بیکو، روی یک ورق کاغذ قبلاً نقشه تقسیم خاورمیانه را کشیده بودند. این وثوق‌الدوله بود که با برخی وزیران و مشاورانش

ادامه در صفحه ۴

روزنامه «شرق» در راستای تداوم زنجیره فعالیت‌های فرهنگی و انتشاراتی خود در نظر دارد در سال جاری سررسید جامع ۱۴۰۰ را با نام «سررسید قرن» منتشر کند. سررسید «قرن» مجموعه‌ای محتوا محور از تمامی رویدادهای مناسبتی فرهنگی، سیاسی، اقتصادی، هنری و اجتماعی خواهد بود که مشابه آن در هیچ سررسیدی وجود نخواهد داشت. تیم تولید محتوای «شرق» با چند ماه کار پژوهشی، مجموعه‌ای از مناسبت‌های ملی- تاریخی- بین‌المللی را با تفکیک مناسبت‌های شمس/میلادی/قمری تدارک دیده‌اند که مجموعه این کار پژوهشی در سررسید قرن به همراه تصاویر چهره‌ها منتشر خواهد شد. همچنین در سررسید ۱۴۰۰ به بهانه پایان قرن شمس و ورود به قرن تازه، مجموعه‌ای از صد عکس-رویداد مهم قرن به همراه شرح آن منتشر خواهد شد که به نظر می‌رسد این مجموعه برای روزنامه‌نگاران، پژوهشگران و مدیران واجد ارزش کاربردی-آرشیوی باشد. اطلاعات مراکز فرهنگی شامل سینماها، تئاترها، گالری‌ها و... در تهران و شهرستان‌ها نیز در این سررسید در دسترس خواهد بود.

**قابل توجه هنرمندان
نویسندگان، روزنامه‌نگاران
مدیران و مخاطبان فرهیخته
روزنامه شرق**

**درج آگهی و اسپانسرینگ
۸۶۰۳۶۱۱۹**

**سفارش و پیش‌خرید
۸۸۹۰۳۵۴۸**

خبر به وقت شرق
به تلگرام شرق پیوندید
@sharghdaily

درخواست مداخله از آمریکا
برای استقلال عراق
**انتشار ۲ سند تاریخی
از میرزای شیرازی**
سیدکمال حاج سیدجوادی

ادامه در صفحه ۲